

s	ft:	Revisjonsrapport
----------	------------	-------------------------

Rapport nr.:	2007.004.R.SFT		
Virksomhet:	Eramet Norway AS, Sauda	Bedriftsnummer:	974077930
Virksomhetens adresse:	4201 Sauda	SFTs saksnr.:	2002/104
EMAS-registrert:	Nei	Anleggsnummer:	1135.001.01
ISO-14001-sertifisert:	Ja		
Regelverk:	Forurensningsloven og Produktkontrollloven med tilhørende forskrifter	Tidsrom for revisjonen:	17. – 20.04.07
Utslippstillatelse av:	03.04.2003		
Risikoklasse:	1	SFTs revisjonsgruppe:	Ingegerd Aanonsen Per Morten Myhra Jon G. Klonteig Reidar Flatabø
Gebysats:	2	Kontaktperson fra virksomheten under revisjonen:	

Rapportens innhold:

Rapporten beskriver de avvik og anmerkninger som ble konstatert under systemrevisjonen. Følgende hovedtema ble kontrollert:

- Prossessanlegg, internkontroll, utslippskontroll, kjemikalier, utfasing av PCB

Hovedkonklusjon:

Under revisjonen ble det konstatert følgende avvik:

- Eramet Sauda har ikke etablert en rutine for å holde seg oppdatert på lover og forskrifter i helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen som gjelder for virksomheten

Det ble gitt følgende anmerkninger:

- Risikoanalysen som ble gjennomført på Eramet Sauda i januar 2007 omfattet ikke hele virksomheten
- Det mangler HMS-datablad for flere kjemikalier som brukes på laboratoriet
- Eramet Sauda kunne ikke dokumentere at det er gjennomført en systematisk substitusjonsvurdering av kjemikaliene ved virksomheten
- Mangler ved Eramet Saudas klimarapportering
- Forbedringspotensialer knyttet til virksomhetens årlige egenrapportering til SFT

Utarbeidet dato: 08.05.07

Godkjent dato:

Sign.:

Sign.:

Revisjonsleder: Ingegerd Aanonsen

Overordnet: Anne-Elisabeth Arnulf

Innholdsfortegnelse

1.	Innledning	3
2.	Dokumentunderlag	3
3.	Omfang	4
4.	Avvik	4
5.	Anmerkninger	5
6.	Andre forhold	7
7.	Gjennomføring	7

1. Innledning

Rapporten er utarbeidet etter en systemrevisjon ved Eramet Norway AS, Sauda i perioden 17. – 20.04.07. Revisjonen inngår som en del av SFTs planlagte revisjonsvirksomhet for inneværende år.

Formålet med systemrevisjonen var å vurdere om det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet fungerer tilfredsstillende. Revisjonen omfattet bl.a. undersøkelse av om:

- virksomhetens system for internkontroll er hensiktsmessig og dekkende
- aktiviteter utføres slik som beskrevet og uttalt
- virksomheten når sine mål og driver sin virksomhet innenfor egne rammer og de rammer som myndighetene har satt

Systemrevisjonen ble gjennomført ved gransking av dokumenter, ved intervjuer av sentralt plasserte personer i organisasjonen, og ved verifikasjon av at rutiner, prosedyrer og instruksjoner blir fulgt opp i praksis.

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som er avdekket under revisjonen og gir således ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

- *AVVIK* defineres som: *overtredelse av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen.* (F. eks. overtredelse av krav i forurensningsloven, produktkontrollloven, forskrifter hjemlet i disse to lovene, eller krav og vilkår fastsatt i utslippstillatelser eller dispensasjoner.)
- *ANMERKNING* defineres som: *et forhold som tilsynsetatene mener det er nødvendig å påpeke for å ivareta helse, miljø og sikkerhet og som ikke omfattes av definisjonen for avvik.*

2. Dokumentunderlag

Dokumentunderlaget for kontrollen var:

- Forurensningsloven
- Produktkontrollloven
- Forurensningsforskriften
- Produktforskriften
- Avfallsforskriften
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (Internkontrollforskriften)
- Korrespondanse mellom virksomheten og SFT.
- Virksomhetens egen dokumentasjon knyttet til den daglige drift og forhold av betydning for helse/miljø/sikkerhet.
- Utslippstillatelse av 03.04.2003

3. Omfang

SFTs systemrevisjon omfattet følgende områder:

- Prosessanlegg: utslippskontroll luft og vann
drift av utslippsrelatert prosess og renseutstyr
vedlikehold av utslippsrelatert prosess og renseutstyr
- Egenkontrollrapporter
- Beregning av utslipp av klimagasser, NO_x og SO₂.
- Kjemikalier: lagring
deklarerer til produktregisteret
substitusjon/utfasingskjemikalier

Internkontroll: ha tilgjengelig/oversikt over gjeldende regelverk
dokumentert risikovurdering, planer og tiltak
dokumentert tilsyn og vedlikehold av internkontrollen
rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav

- Utfasing av PCB
- Utslippskontroll, deponi

4. Avvik

Følgende avvik ble konstatert under revisjonen:

Avvik 1:

Eramet Sauda har ikke etablert en rutine for å holde seg oppdatert på lover og forskrifter i helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen som gjelder for virksomheten.

Avvik fra:

Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (Internkontrollforskriften) § 5 annet ledd, punkt 1

Kommentarer:

I henhold til internkontrollforskriften skal virksomheten sørge for at de lover og forskrifter i helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen som gjelder for virksomheten er tilgjengelig, og ha oversikt over de krav som er av særlig viktighet for virksomheten.

For å sikre dette må Eramet Sauda etablere en rutine for å holde seg oppdatert på lover og forskrifter i helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen, samt endringer i disse, som gjelder for virksomheten.

5. Anmerkninger

Følgende forhold ble anmerket under revisjonen:

Anmerkning 1

Risikoanalysen som ble gjennomført på Eramet Sauda i januar 2007 omfattet ikke hele virksomheten.

Kommentarer:

Det ble gjennomført en risikoanalyse ved Eramet Sauda i januar 2007. Analysen ble gjennomført av Acona. Laboratoriet var ikke omfattet av risikoanalysen. Eramet Sauda gjennomførte en risikoanalyse for laboratoriet i november 2006. Resultatene fra risikoanalysen på laboratoriet ble ikke tatt med i Aconas vurdering av status på risikostyringsarbeidet i Eramet Sauda fra januar 2007.

Anmerkning 2:

Det mangler HMS-datablad for flere kjemikalier som brukes på laboratoriet.

Kommentar:

Eramet Sauda må sikre at de har tilstrekkelig kjemikalie-dokumentasjon til å kunne vurdere blant annet mulig miljøskadelig virkning og risiko ved håndtering av kjemikaliene som brukes ved virksomheten. For flere av kjemikaliene på laboratoriet mangler det HMS-datablad. I følge virksomheten skal arbeidet med å skaffe HMS-datablad til laboratoriet være avsluttet innen 01.06.07.

Anmerkning 3:

Eramet Sauda kunne ikke dokumentere at det er gjennomført en systematisk substitusjonsvurdering av kjemikaliene ved virksomheten.

Kommentarer:

Prosedyren "Arbeidsbeskrivelse for kjemikalieutvalget" beskriver hvordan Eramet Sauda skal gjennomføre substitusjonsvurdering av sine kjemikalier. Virksomheten kunne ikke dokumentere hvilke kjemikalier som er vurdert substituert. Det er heller ikke dokumentert hvilken vurdering som er gjort for det enkelte kjemikalie i denne forbindelse. Under revisjonen ble SFT forevist en liste over hvilke kjemikalier som nå skal vurderes med hensyn på substitusjon i de enkelte avdelinger.

**Anmerkning 4:
Mangler ved Eramet Saudas klimarapportering.**

Kommentarer:

Punkt 2.3.c i regelverket for beregning og måling av klimagassutslipp fra virksomheter som inngår i forståelsen mellom Norsk Industri og MD sier at rapporteringen skal inneholde en beskrivelse av hvordan de ulike aktivitetsdata (energivarer, råvarer, produksjonsmengde m.v.) er innsamlet og eventuelt bearbeidet. Med energivarer menes i denne sammenheng forbruk av propan til øseforvarming og i råvaresammenheng forbruk av koks, antrasitt, elektrodekull og karbonatholdige innsatsstoffer (karbonatmalm og dolomitt). Med produksjonsmengder menes her produsert mengde HCFeMn og MCFeMn og andre karbonat holdige biprodukter som slagg, slam og avløpsvann. Det skal videre gjøres en kvalitativ vurdering av usikkerheter knyttet til forbruket av de forskjellige aktivitetsdata.

Usikkerheten i de forskjellige aktivitetsdata er ikke angitt i rapporteringen for 2006. Heller ikke beskrivelsen av hvordan aktivitetsdataene er framkommet er tilfredsstillende. Spesielt gjelder dette tallet for beregnet mengde inn av karbon med karbonatholdige råvarer angitt som CO₂. Tallet som er angitt som CO₂, 14687 tonn, kan ikke kontrolleres og kvalitetssikres uten tilleggsopplysninger. Samme forhold gjelder også for de angitte og beregnede mengder CO₂ ut med basis i slam, produkter, slagg og avløpsvann.

Punkt 2.3.d i det samme regelverket sier at klimagassrapporteringen skal inneholde en beskrivelse av hvordan utslippsfaktorene som er benyttet i beregningen er fremkommet. Og i hvilken grad de er representative for avtaleutslippene, samt vurdering av usikkerhet i brukte faktorer. Dette er ikke beskrevet i rapporten for 2006.

Punkt B 3.2 i regelverket sier hvordan utslippet av CH₄ og N₂O skal beregnes. Virksomheten har ikke beregnet disse utslippene i 2006 fordi faktorer mangler. De nødvendige faktorer bør framskaffes slik at virksomheten kan foreta rapportering i henhold til regelverket.

I IPPC-dokumentet "Guidelines for National Greenhouse Gas Inventories" opereres det med en utslippsfaktor for utslipp av N₂O fra prosess på 0,2 kg N₂O pr. tonn produsert FeMn eller SiMn.

**Anmerkning 5:
Forbedringspotensialer knyttet til virksomhetens årlige egenrapportering til SFT**

Kommentarer:

Avrenning fra deponi og kummer/avløp med potensielt forurenset overflatevann knyttet til aktiviteter som fører til spill/søl på industriområdet, må tas med i rapporteringen for årlig totalt utslipp til vann.

Beregningsgrunnlaget for årlig utslipp av SO₂ til luft har basis i foreldede drifts- og produksjonsforhold og bør gjennomgås på nytt.

Utslippene av støv og tungmetaller (de konsesjonsbelagte og rapporteringspliktige) til luft fra sluttrenseanlegget (med unntak av Hg), miljøfilter, senterkorstein og MOR-anlegg baserer seg på kun en prøvetaking pr. kvartal av konsulent. Dette datagrunnlaget er lite for beregning av årlig utslipp. Siden midlingstiden for utslipp av de konsesjonsbelagte komponentene er gitt som løpende 12 måneders middel i utslippstillatelsen, vil en evt. "høy/lav" og kanskje ikke representativ måleverdi bli tatt med i beregningsgrunnlaget i lang tid. Det er virksomhetens plikt og ansvar å sørge for at de utslippene som blir målt og rapportert gjenspeiler de faktiske forhold. Virksomheten opplyste at det er etablert et FOU-prosjekt der denne problemstillingen skal behandles.

6. Andre forhold

Eramet Norway as, Suda opplyser at de eier bygg og anlegg som er bygget/rehabilitert i perioden 1960-80. PCB-kondensatorer er kartlagt, og dokumentert utfasningsplan er fremvist for SFT. Virksomheten opplyser at alle PCB-kondensatorene vil være utfaset senest 31.12.07, og de fleste er allerede faset ut. Arbeidet utføres av eksterne aktører som også tar hånd om utfaset materiell.

Virksomheten ble gjort oppmerksom på at kravet om utfasing av PCB-holdig lysarmaturer også gjelder for utendørs belysning. Frist for utfasing av disse er 01.07.2008.

Om materialer som mørtel, fugemasser og maling som tidligere er benyttet i bygninger er PCB-holdige er ikke kartlagt av virksomheten.

7. Gjennomføring

Systemrevisjonen omfattet følgende aktiviteter:

Åpningsmøte 17.04.: Informasjon fra SFT om gjennomføring av revisjonen

Intervjuer og verifikasjoner 17. - 19.04. 13 personer ble intervjuet.

Avsluttende møte 20.04.: Oppsummering med presentasjon av resultatene.